

Област Плевен

- ▶ Население (2021)
- ▶ Територия (кв.км)
- ▶ Брой на населените места
- ▶ Дял на населението в градовете (%)

228 300

4653

123

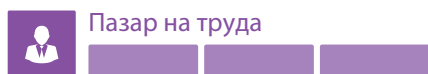
66,2

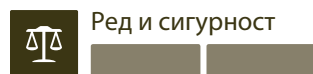
З аплатите и доходите в областта нарастват относително бързо. Коефициентът на икономическа активност намалява леко, което е съпроводено от слабо повишаване на заетостта и по-осезаемо намаляване на безработицата. Инвестиционната и бизнес активност в областта остават сравнително неблагоприятни. Качеството на пътищата нараства. Нивото на местните данъци в общините от област Плевен е близко до средното за страната. Плевен се нарежда сред областите с най-висока оценка на показателите, измерващи работата на администрацията.

Процесът на застаряване на населението се задълбочава. Областта не се представя добре по показателите, оценяващи образованието. Плевен е област със силни традиции в сферата на здравеопазването и отново е първенец при показателите в тази категория. Броят на регистрираните престъпления традиционно е по-висок от средния за страната. Плевен е областта с най-нисък дял на горската територия. Делът на предадените за третиране и рециклиране отпадъци продължава да е изключително висок. Културният живот се характеризира със сравнително ниска интензивност.

ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ

СОЦИАЛНО РАЗВИТИЕ

ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ ■■■■

Доходи и стандарт на живот ■■■■

Въпреки че и през 2020 г. brutният вътрешен продукт на човек от населението в област Плевен нараства значително (с 4,1% при 0,2% за страната), размерът му все още е сравнително нисък – 10,3 хил. лв. при 17,3 хил. лв. в страната. Заплатите и доходите също се повишават относително бързо. Брутната годишна заплата на наетите по трудово и служебно правоотношение достига 12,7 хил. лв. (при 16,7 хил. лв. в страната).

Тези тенденции водят до намаляване на бедността в областта, въпреки че тя остава близка и под средната в страната. През 2021 г. делът на населението, живеещо с материални лишения, е 24,7% (при 19,4% в страната). Делът на населението, живеещо под националната линия на бедност, пак спада по-осезаемо през 2021 г. и е под средните стойности, достигайки 21,6% (при 22,1% в страната).

Пазар на труда ■■■■

През 2021 г. коефициентът на икономическа активност намалява леко до 69,0% (при 72,0% в страната). Това намаляване е съпроводено от слабо повишаване на заетостта и по-осезаемо намаляване на безработицата, но и двата показателя остават сравнително неблагоприятни. Коефициентът на заетост достига 62,0% (при 68,1% в страната), а този на безработицата – 10,0% (при 5,3% в страната).

През 2021 г. делът на населението на 25–64 години с висше образование намалява леко до 24,7% (при 29,6% в страната), а на хората с основно и по-ниско образование се увеличава до 19,9% (при 16,6% в страната).

Коефициентът на демографско заместване като съотношение на населението на 15–19 години към това на 60–64 години се повишава, но остава сравнително нисък – 65,3% (при 69,4% в страната). Това означава, че на всеки 100 души, на които им предстои излизане от пазара на труда през следващите няколко години, съответстват 65 младежи, които ще се вляят в работната сила.

Инвестиции и икономика ■■■■

Инвестиционната и бизнес активност в областта остават сравнително неблагоприятни и през 2020 година. Броят на нефинансовите предприятия е 42 на хиляда души от населението (при 60 на хиляда души в страната). Разходите за придобиване на дълготрайни материални активи намаляват до 1,8 хил. лв. (при 3,3 хил. лв. в страната), но преките чуждестранни инвестиции, въпреки че нарастват, продължават да са сравнително ниски – 1,3 хил. евро в областта (при 3,9 хил. евро в страната).

Стойността на произведената продукция на човек от населението нараства значително (със 7,1%) – до 15,5 хил. лв. в областта при 27,2 хил. лв. в страната.

Усвояването на европейски средства в областта остава близко до средното. Към 30 юни 2022 г. стойността на изплатените суми на бенефициенти по оперативните програми е 2363 лв. на човек. В рамките на областта най-много усвоява община Белене.

Инфраструктура ■■■■

Гъстотата на пътната и железопътната мрежа в област Плевен е по-висока от средната за страната. Делът на автомагистралите и първокласните пътища обаче остава сравнително нисък – 12,2% при 18,5% в страната през 2021 г. Въпреки това качеството на пътищата нараства и е съизмеримо със средното за страната – 41% от пътната настилка е в добро състояние (при 42% в страната).

Делът на домакинствата с достъп до интернет нараства, но остава сравнително нисък – 76,3% в областта при 83,5% в страната. Делът на газифицираните домакинства нараства до 2,8%, но остава близо двойно по-нисък от средния за страната (5,3%). Двойно по-малък е и обемът на инсталираните ВЕИ мощности спрямо населението.

Местни данъци ■■■■

Нивото на местните данъци в общините от област Плевен е близко до средното за страната и през 2022 г., което обаче е чувствително по-високо от средното в Северозападна България. При два от разглежданите данъка – този върху недвижимите нежилищни имоти на юридическите лица и този върху прехвърлянето на собственост, усреднените нива в общините от областта са значително по-високи от средните за страната. В рамките на областта най-високи са данъците в община Плевен, а най-ниски – в общините Долни Дъбник и Пордим.

Администрация ■■■■

Плевен се нарежда сред областите с най-висока оценка на показателите, измерващи работата на администрацията. Самооценките на местните администрации за развитието на електронното правителство и за предоставянето на услуги на „едно гише“ нарастват и са над средните за страната нива за 2022 година.

Изооставане има при оценката за прозрачността в работата на органите на местното самоуправление и тя отново е по-ниска от средната за страната – 69,8% в област Плевен при 70,2% в страната.

Покритието на територията на областта от кадастралната карта продължава да се повишава и достига 97,7% (при 97,4% в страната).

СОЦИАЛНО РАЗВИТИЕ ■■

Демография ■■■

През 2021 г. за втора последователна година коефициентът на естествен прираст в област Плевен намалява значително и достига $-18,9\text{‰}$ (при $-13,2\text{‰}$ в страната). Областта не успява и да привлича население и коефициентът на механичен прираст също е отрицателен ($-3,4\text{‰}$).

Тези процеси предопределят и високите нива на застаряване на населението в областта. Коефициентът на възрастова зависимост като съотношение на населението на над 65 години към това на 0–14 години през 2021 г. е $186,1\%$ (при $149,3\%$ в страната), а към това на 15–64 години – $44,1\%$ (при $34,0\%$ в страната).

Делът на градското население е сравнително нисък – $66,2\%$ (при $73,1\%$ в страната), както и гъстотата му – 1046 души на кв. км (при 1489 души на кв. км в страната).

Образование ■■■

Област Плевен не се представя добре по показателите, оценяващи образованието. Делът на записаните в V–VII клас намалява през 2021 г. до $85,6\%$ и вече е под средния за страната ($85,9\%$). Дяловете на второградниците и на напусналите основното и средното образование са сравнително високи. Броят на учителите се задържа над средното ниво за страната – 100 преподаватели на хиляда ученици при 97 на хиляда ученици в страната.

Представянето на учениците от област Плевен остава слабо и през 2022 година. Средният успех на националното външно оценяване по математика след VII клас е $28,0$ т. (при $35,3$ т. в страната). Успехът на матурата по български език и литература пък е сред най-ниските в страната – „Добър“ $3,61$ (при „Добър“ $3,97$ в страната), а делът на слабите оценки – $25,7\%$ (при $17,0\%$ в страната).

Плевен е една от малкото области в страната, в които през последните години се наблюдава трайно увеличение на броя на студентите, въпреки че спрямо населението той остава двойно по-нисък от средния за страната.

Здравеопазване ■■■■■■

Плевен е област със силни традиции в сферата на здравеопазването и през 2021 г. отново е първенец по показателите в тази категория. Делът на здравноосигурените остава по-висок от средния за страната – 92% (при 89% в страната). Именно Плевен е областта с най-висок брой и на общопрактикуващите лекари, и на лекарите специалисти. Един местен общопрактикуващ лекар се грижи средно за 1214 души от населението (при 1734 души на лекар в страната).

Плевен е и областта с най-голям брой легла в болниците. През 2021 г. той продължава да се повишава и достига безпрецедентните $11,10$ легла на хиляда души от населението (при $5,62$ легла на хиляда души в страната).

Относителният брой на преминалите за лечение болни през местните многопрофилни болници остава значително

по-висок от средния – $386,4$ на хиляда души в областта при $222,6$ на хиляда души в страната.

Ред и сигурност ■■■

Натовареността на местните наказателни съдии е сравнително ниска, което обаче не се отразява значително на бързината на правораздаването. През 2021 г. един съдия от област Плевен разглежда средно по $6,8$ дела месечно (при $9,0$ дела месечно на съдия в страната). Делата, приключили в 3-месечен срок в областта, са 89% (колкото и в страната).

Броят на регистрираните престъпления срещу личността и собствеността в областта традиционно е по-висок от средния за страната и през 2021 г. достига $11,2$ на хиляда души (при $9,8$ на хиляда души в страната). Същевременно разкриваемостта продължава да е над средната и нараства до $55,3\%$ (при $51,7\%$ в страната).

Околна среда ■■■■

В населени места с обществена канализация живеят $60,2\%$ от населението на областта (при $76,3\%$ в страната), като $55,6\%$ от него са свързани с пречиствателни станции за отпадъчни води (при $66,7\%$ в страната). И по двата показателя се наблюдава изоставане от средните нива за страната, което е свързано и със сравнително ниския дял на градското население.

През 2020 г. за втора поредна година обемът на образуваните битови отпадъци в област Плевен е над средния за страната – 461 кг на човек годишно в областта при 409 кг в страната. Същевременно делът на предадените за третиране и рециклиране отпадъци продължава да е изключително висок – $90,5\%$ (при $69,3\%$ в страната).

Плевен е областта с най-нисък дял на горската територия – $7,3\%$ (при $33,1\%$ в страната) през 2021 година. Делът на нарушената територия обаче също е малък – $0,18\%$ (при $0,42\%$ в страната).

Култура ■■■

Културният живот в област Плевен се характеризира със сравнително ниска интензивност и през 2021 г., въпреки че посещенията на разглеждания мероприятия нарастват спрямо 2020 г., когато пандемията и ограничаването доведоха до рязко свиване. Най-голямо нарастване има при посещенията на кината в областта, въпреки че те остават сравнително ниски – 247 на хиляда души при 351 на хиляда души в страната. Значително по-ниски от средните са и посещенията на театрите – 57 на хиляда души при 129 на хиляда души в страната. Посещенията в библиотеките са 236 на хиляда души (при 449 на хиляда души в страната).

Растящ и относително голям остава броят на посещенията на музеите в областта – 443 на хиляда души (при 426 на хиляда души в страната),

Ключови показатели за област Плевен

Индикатори на икономическото развитие	2019	2020	2021	Средно за страната
БВП на човек от населението (лв., текущи цени)	9864	10 268	n.a.	17 299
Средна годишна брутна заплата на нает (лв.)	11 567	12 660	n.a.	16 687
Относителен дял на бедните спрямо линията на бедност за страната (%)	20,4	28,3	21,6	22,1
Коефициент на икономическа активност на населението на 15–64 години (%)	68,8	69,4	69,0	72,0
Коефициент на заетост на населението на 15–64 години (%)	63,2	61,6	62,0	68,1
Коефициент на безработица на населението на 15 и повече (%)	7,9	11,3	10,0	5,3
Дял на населението с основно и по-ниско образование, 25–64 години (%)	20,8	19,1	19,9	16,6
Дял на населението с висше образование, 25–64 години (%)	23,1	25,4	24,7	29,6
Произведена продукция (лв./човек)	14 472	15 499	n.a.	27 213
Разходи за придобиване на дълготрайни материални активи (лв./човек)	2049	1799	n.a.	3348
Преки чуждестранни инвестиции в предприятията от нефинансовия сектор с натрупване (евро/човек)	1171	1285	n.a.	3877
Дял на домакинствата с достъп до интернет (%)	71,7	68,9	76,3	83,5
Дял на пътната настилка в добро състояние (%)	36,5	37,2	41,3	42,0
Гъстота на пътната мрежа (км/100 кв.км територия)	17,1	17,1	18,3	18,0
Рейтинг за активна прозрачност на ПДИ за органите на местното самоуправление (%)*	71,8	71,7	69,8	70,2

Индикатори на социалното развитие	2019	2020	2021	Средно за страната
Коефициент на естествен прираст на населението (‰)	–11,0	–13,5	–18,9	–13,2
Коефициент на механичен прираст на населението (‰)	–6,1	1,3	–3,4	1,9
Среден успех от матурите по БЕЛ**	4,00	3,97	3,61	3,97
Среден успех на изпита по математика след VII клас (в точки)**	28,8	31,8	28,0	35,3
Нетен коефициент на записване на населението в V–VII клас (%)	87,0	87,3	85,6	85,9
Брой на преподавателите в основното и в средното образование на 1000 ученици	94	99	100	97
Дял на здравноосигурените лица (%)	91,9	91,0	92,0	88,7
Население на един общопрактикуващ лекар	1212	1243	1214	1734
Регистрирани престъпления срещу личността и собствеността на 1000 души	11,7	10,9	11,2	9,8
Натовареност по щат на наказателните съдии (дела/месец)	7,7	6,4	6,8	9,0
Дял на населението с достъп до обществена канализация (%)	57,0	60,2	n.a.	76,3
Образувани битови отпадъци на глава от населението (кг/човек/година)	463	461	n.a.	409
Дял от битовите отпадъци, предадени за третиране и рециклиране (%)	90,6	90,5	n.a.	69,3
Посещения в кината на 1000 души от населението	452	93	247	351
Посещения в музеите на 1000 души от населението	854	345	443	426

* Данните за 2021 г. са включени в изследването от 2022 г. Същото важи и за предходните години.

** Данните се отнасят за учебната 2021/22 година, а матурите са проведени през 2022 година. Същото важи и за предходните години.